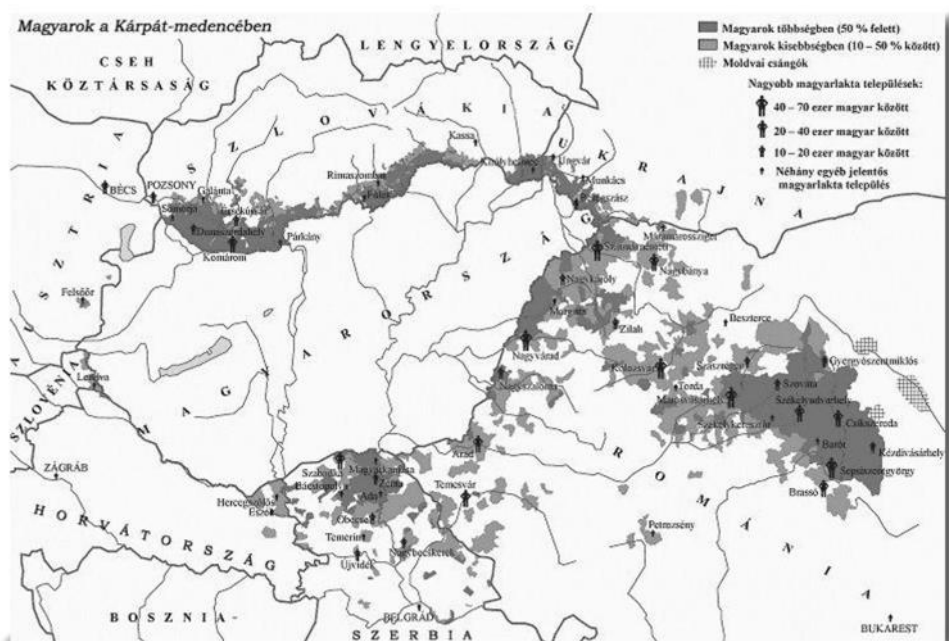

ORSZÁGGYŰLÉS HIVATALA
KÜLÜGYI IGAZGATÓSÁG

NEMZETPOLITIKAI TÜKÖR

Készítette:
Lenkei Judit
Márky Zoltán
Pappné Farkas Klára
Szabó Ádám
Vass-Prékopa Angéla

Szerkesztő:
Márky Zoltán

Kiadó:
Dr. Sárdi Péter

2013. március 1.
II. évfolyam 4. szám

TARTALOM

HÍREK	3
Kormányzati nemzetpolitika	3
Ülésezett a Nemzetpolitikai Tárcaközi Bizottság	
Nemzeti összetartozás bizottsága	3
A bizottság február 26-i ülésének összefoglalója	
Nemzetpolitika az Országgyűlésben	5
Erdély	10
Március 10. a Székely Szabadság Napja	
A zászló-ügy után jön a magyar nyelv ügye	
Felvidék	12
Robert Fico: Szlovákia a szlovákoké	
Közeledő álláspontok?	
Délvidék	14
Csorba Béla a VM DP új elnöke	
A vajdasági magyarverések kivizsgálását kéri Kárpát-medencei ifjúsági szervezetek	
A vajdasági Magyar Nemzeti Tanács ülésén is fő téma volt a közbiztonság	
Kárpátalja	16
Tisztújítás az UMDP-nél	
Pénzért kínált honosítás	
Muravidék	16
A szlovén kormány bukása	
Ausztria	17
Kevesebb kétnyelvű tanár lesz Burgenlandban	
A HÉT TÉMÁJA	19
A magyar és a szlovák parlament külügyi bizottságainak találkozója	
KITEKINTŐ A KÖVETKEZŐ KÉT HÉTRE	21

HÍREK

Kormányzati nemzetpolitika

Ülésezett a Nemzetpolitikai Tárcaközi Bizottság

A kormányzati szervek nemzetpolitikai munkáját összehangoló testület február 26-i budapesti ülésének napirendjén többek között az egyszerűsített honosítás és a külhoni magyar kisiskolák éve program szerepelt.

A nemzetpolitikai államtitkárság MTI-hez eljuttatott tájékoztatása szerint az idei első ülésen rövid beszámolót tartott *Semjén Zsolt* és *Répás Zsuzsanna* nemzetpolitikáért felelős vezetőkön kívül *Hoffmann Rózsa* közoktatásért felelős államtitkár, *Budai Gyula*, a Vidékfejlesztési Minisztérium parlamenti államtitkára, illetve *Radetzky Jenő*, a Wekerle-terv végrehajtásáért felelős miniszteri biztos.

Semjén Zsolt elmondta, hogy az egyszerűsített honosítás keretében magyar állampolgárságot kérelmezők száma közelít a 400 ezerhez. A nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyettes fontosnak tartotta kiemelni, hogy három tárcaközi bizottság működik jelenleg, ezek közül a nemzetpolitikai az egyik, amely jól tükrözi mind a terület, mind a bizottság munkájának jelentőségét.

Tájékoztatta a résztvevőket a honosításnak és az állampolgárság megállapításának közigazgatási eljárásában történő egyszerűsítésekről.

Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár az idei évben várható fontosabb eseményekről, illetve az idei év legfontosabb programjáról, a 2013 - a Külhoni magyar kisiskolák évéről tájékoztatta a jelenlévőket.

Hoffmann Rózsa a köznevelési rendszer átalakításának határon túli vonatkozásairól számolt be, Budai Gyula államtitkár a Darányi-tervről és a hungarikum törvényről fejtette ki gondolatait, míg Radetzky Jenő miniszteri biztos a Wekerle-terv határon túli vonatkozásairól tájékoztattott.

Nemzeti összetartozás bizottsága

A magyar nyelvű feliratok kérdése és a Kárpát Régió Üzleti Hálózat működéséről szóló beszámoló a Nemzeti összetartozás bizottsága napirendjén

A Nemzeti összetartozás bizottsága február 25-i ülésén a két napirendet összevonva tárgyalták, melyeket *Szatmáry Kristóf* gazdaság szabályozásért felelős államtitkár és *Radetzky Jenő* miniszteri biztos előadásai vezettek fel.

Szatmáry Kristóf a magyar nyelvű feliratokkal kapcsolatban elmondta, hogy a különböző határon túli magyar lakta területeken eltérő a többségi nemzet megítélése az ügyről. Kárpátalján kevés az alulról jövő kezdeményezés, Romániában és Szerbiában önkormányzati szervezésű mozgalom is létezik. Vajdaságban egyeztetés céljából fel is vették a kapcsolatot a Magyar Nemzeti Tanács elnökével. Szlovákiában – ahol a legtöbb figyelmet kapta ez a kezdeményezés – konzultáltak magyar cégekkel, hogy magyar nyelvű

feliratok is jelenjenek meg. Elmondása szerint a kormány alapjaiban véve támogatja az ilyen jellegű mozgalmakat, viszont – tekintettel arra, hogy magáncégek üzleti gyakorlatáról van szó – egyrészt csak közvetve tud bekapcsolódni, másrészt ahol civil mozgalmak ezt erőteljesen próbálják érvényesíteni, kérdés, hogy szerencsés-e és hogyan érdemes Magyarországról ezt hivatali formában támogatni, illetve, hogy nem kontraproduktív-e, ha a magyar állam vagy a kormányzati szervek közvetlenül támogatják az ilyen jellegű mozgalmakat.

Az államtitkár a Kárpát Régió Üzleti Hálózatról tartott beszámolójában elmondta: 2010-ben alapvető szemléletváltás történt, ekkortól ugyanis a Kárpát-medence térségét külgazdasági szempontból is megkülönböztették, kiemelve a klasszikus külgazdasági gondolkodásból. Ebben az emocionális okok mellett a racionális megközelítés is szerepet játszott.

A térségi gazdasági együttműködésben rejlő lehetőségek kiaknázása érdekében a Nemzetgazdasági Minisztérium, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara és a Nemzeti Külgazdasági Hivatal stratégiai szövetségben kiépítette a Kárpát Régió Üzleti Hálózatot, melyet a Kárpát Régió Üzleti Hálózat Zrt. működtet. Közreműködő szervezetként az egyes irodákat az adott viszonylatban működő vegyes, illetve területi kamarák üzemeltetik. Célja, hogy elősegítse a kelet-közép-európai országok nyitását egymás gazdasági irányába, és hozzájáruljon ahhoz, hogy ez a térség európai szinten is elismert, összefonódó és erős gazdasági régióvá fejlődjön. A hálózat üzletfejlesztési irodákat foglal magában, melyek a Kárpát-medence kis- és középvállalkozásai között hidat képezve segítséget nyújtanak a határokon átívelő kereskedelmi és befektetési kapcsolatok építésében.

Az államtitkár beszámolt arról, hogy a jelenleg kilenc¹ (4 Erdélyben, 2 a Vajdaságban, 2 Felvidéken és egy Kárpátalján) működő iroda mellett további irodákkal bővíthet a hálózat, a közeljövőben Eszéken és Lendván tervezik új iroda létrehozását. „Azt szeretnék, ha egy vállalkozó bemegy egy irodába, Udvarhelytől Dunaszerdahelyig megkapja a számára fontos információkat” – hangsúlyozta.

Radetzky Jenő miniszteri biztos az idei év terveiről szólva kiemelte, hogy az irodák hatósugarában létrehozzák a Wekerle-vállalkozói köröket, ezek céljaként a gazdasági kapcsolattartást jelölte meg. A Wekerle-tervnek nemcsak gazdaságpolitikai, hanem nemzetpolitikai céljai is vannak, hiszen minél erősebb a gazdasági jelenlét, annál erősebb lesz a nyelvi megjelenés is - jegyezte meg. A miniszteri biztos a Wekerle-tervet a gazdasági összetartozás programjának nevezte.

Potápi Árpád János (Fidesz), a bizottság elnöke *A magyar nyelv jogi helyzete Szlovákiában* c. [tanulmányból](#) idézve felhívta a figyelmet arra, hogy „érdekes módon a csak szlovák nyelvű feliratok használatában élen járnak egyes magyarországi székhelyű vagy érdekeltégű cégek”, mint például az OTP vagy a Mol, ezzel szemben magyarországi üzletekben használnak idegen nyelvű feliratokat. Jó példaként a Kétnyelvű Dél-Szlovákiáért Mozgalmat említette,

¹A már működő irodák helyszínei: Kolozsvár, Nagyvárad, Székelyudvarhely, Sepsiszentgyörgy, Dunaszerdahely, Kassa, Szabadka, Újvidék, Ungvár.

akik megalakulásuk óta már jelentős eredményeket értek el. A bizottság nevében üdvözölte a Hálózat létrejöttét, valamint jelezte: kezdeményezni fogják, hogy a következő költségvetési törvényben mindenképpen jelenjen meg önálló soron a Wekerle-terv és a Mikó-terv, és ne különböző fejezeteknél kelljen különböző összegeket keresni.

Csóti György (Fidesz) szerint nem kontraproduktív, ha állami szinten bekapcsolódnak a kétnyelvű feliratok kérdésébe. Szakítani kell az elmúlt 23 év alatt semmilyen eredményt nem hozott, visszafogott, a szomszédaink érzékenységre tekintettel lévő politikával – állapította meg. Ezek a cégek, üzletláncok többnyire magyar állami segítséggel „kerülnek ki” az adott piacra, ezért el kell várni tőlük a kétnyelvűséget a feliratokban és a mindennapi beszédben egyaránt – hangsúlyozta.

Szávay István (Jobbik) szintén a kétnyelvűség mellett tört lándzsát, és azt kérdezte, hogyan lehet egy magyarországi céget ösztönözni, hogy magyarul területeken fektessenek be, magyar embereknek adjanak munkát és megélhetést, és használják a magyar nyelvű feliratokat.

Kalmár Ferenc (KDNP) arra volt kíváncsi, vannak-e adatok arról, mennyi magyar tulajdonú vállalat van a határon túli területeken.

Szili Katalin (független) alelnök az idén rendelkezésre álló források iránt érdeklődött.

Szatmáry Kristóf válaszában kiemelte: a gazdaságpolitikában megjelenő koncepcióváltás az üzleti világ egy részében nem ment végbe, és nem véletlen sok esetben, hogy a kétnyelvű feliratok hiányoznak. Bíz benne, hogy az új kormányzati hozzáállás "átmegy" a cégvezetők hozzáállásán is. Jelezte: a Kárpát Üzleti Régió önálló költségvetési soron szerepel már idén is, és reményei szerint így lesz a jövőben is. Az irodák működésébe a helyi magyarokat igyekeztek minél inkább bevonni - mondta, és megjegyezte: több 10 ezer magyar alapítású cég van határon túl.

Sándor Krisztina, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács ügyvezető elnöke – aki vendégként vett részt az ülésen – elmondta, hogy az utóbbi két évben rendszeresek az egyeztetések, és szintén külön költségvetési sort kért a Mikó-tervnek.

Zatykó Gyula, az Erdélyi Magyar Néppárt alelnöke szerint az a felelőssége az erdélyi szervezeteknek, hogy a nyelvhasználatra vonatkozó törvények betartását figyelemmel kísérik. (MTI)

Nemzetpolitika az Országgyűlésben

A 2013. február 26-i ülésnapon került sor „**A határon túli magyarokra vonatkozó feladatok végrehajtásáról szóló beszámoló**” ([J/9399](#)), valamint az ennek elfogadásáról szóló, a Nemzeti összetartozás bizottsága által előterjesztett országgyűlési határozati javaslat ([H/10097](#)) általános vitájára.

A napirendi pont előadója, *dr. Rétvári Bence* államtitkár (KIM) történelmi jelentőségű nemzetpolitikai eredménynek értékelte az egyszerűsített honosítás sikerét, melynek köszönhetően a leadott állampolgársági kérelmek száma meghaladja a 370 ezret. A Máért (Magyar Állandó Értekezlet) és a Diaszpóra Tanács tevékenységét illetően úgy fogalmazott: ezek a fórumok

tovább erősítették a Kárpát-medence, a diaszpóra magyar közösségei és Magyarország együttműködését.

A közigazgatási tárca parlamenti államtitkára felszólalásában kiemelte a Határtalanul! tanulmányi kirándulási program és a „A külhoni magyar óvodák éve” program sikerét, a külhoni magyarok jogsegélyének biztosítását, továbbá az oktatási, kulturális és örökségvédelmi támogatások pozitív hatásait a külhoni magyar közösségekben.

A Nemzeti összetartozás bizottsága képviselőjében *Potápi Árpád János*, a bizottság elnöke szólalt fel. Ismertette, hogy a testület 9 igen és 1 tartózkodás mellett a beszámolót elfogadta, ennek megfelelően a bizottság támogatja a beszámoló és a határozati javaslat elfogadását

Révész Máriusz (Fidesz) az Oktatási, tudományos és kutatási bizottság álláspontját ismertette. Üdvözli a nemzeti jelentőségű intézmények, a kulturális, az egyházi és a civil szervezetek számára kialakított, hosszú távra kiszámítható normatív támogatáspolitikát létrehozását, továbbá a Határtalanul! és a „A külhoni magyar óvodák éve” programok sikerét. A bizottság szintén ajánlja a beszámoló és a határozati javaslat elfogadását.

A Fidesz képviselőcsoportjának nevében a vezérszónoki felszólalást szintén *Potápi Árpád János* tartotta meg. Véleménye szerint 2010 gyökeres fordulatot hozott a nemzetpolitikában. Fontosnak tartja a külhoni magyarság véleményének figyelembe vételét a döntéshozatalok során, melynek egyik példája a Máért tevékenysége. Hangsúlyozta: a diaszpóra- és a szórványmagyarsággal is kiemelten foglalkozik a kormány, ennek részeként említette a Magyar Diaszpóra Tanács működését. Jelentős eredménynek értékelte a cserkészszövetség támogatását, a külhoni magyar fiatalok identitástudatának erősítését és üdvözölte a Nemzetpolitikai Tárcaközi Bizottság felállítását. Célnak nevezte, hogy a külhonban élők minél nagyobb arányban vallják magukat magyarnak, vállalják identitásukat. Kijelentette, a vizsgált időszakban a kormány komoly előrelépéseket ért el nemzetpolitikai célok megvalósítása terén: tovább erősödött a külhoni magyarsággal felépített kapcsolatrendszer és az összetartozás-tudat.

Az MSZP vezérszónoka, *Szabó Vilmos* a beszámolót terjengős sikerpropagandának nevezte, amely a valódi gyakorlatról nem szól. Kifogásolta, hogy nemzetpolitikai beszámolóra 2010 óta először kerül sor és azt, hogy a dokumentumban a nyilvánvaló hiányosságok nem szerepelnek. Szerinte felbomlott az egyensúly a szomszédságpolitika és a magyarságpolitika között és hiányolta, hogy a jelentés nem tartalmazza az autonómiatörekvések kormányzati támogatását vagy a Nemzetstratégiai Kutatóintézet felállítását. Meglátása szerint a külhoni magyarokat érintő döntések gyakran a határon túli szervezetek vezetőinek megkérdezése nélkül születnek. Bírálta a kormánypártokat, amiért Erdélyben megosztják az ottani magyarságot egyrészt az RMDSZ elleni kampánnyal, másrészt Nyirő József újratemetési kísérletével.

Az MSZP-s képviselő kifogásolta az állampolgársági törvény szlovákiai választások környékére időzítését, és úgy vélte: a kormány a kárpátaljai magyarság jelentős részét is kirekesztette az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség jogainak csorbításával.

Leszögezte: az MSZP nem támogatja a beszámoló elfogadását, azonban partner a nemzetpolitika terén szükséges konszenzus megteremtésében.

A KDNP vezérszónoka, *Stágel Bence* hangsúlyozta: jelentős előrelépések történtek a nemzetpolitikai célok elérésében, a kormányzat konkrét jogi és egyéb intézkedésekkel is sokat tett a magyar nemzet határokön átnyúló egyesítéséért. Fontos eredményként fogalmazta meg a diaszpóra magyarsága felé történő nyitást, amelynek kulturális és gazdasági jelentősége is felbecsülhetetlen. Előrelépésnek nevezte, hogy kibővült a Határtalanul! program és kitért a fiatal jogászoknak szóló Szász Pál ösztöndíjprogramra is. Kijelentette: a KDNP frakciója támogatja a beszámoló elfogadását.

Szávay István, a Jobbik vezérszónoka szerint az irány jó, de az intenzitás nem elegendő, és sokkal határozottabb diplomáciai, nemzetpolitikai lépésekre lenne szükség. Véleménye szerint a honosításon kívül nagyrészt csak szimbolikus eredményekről lehet beszélni, ezért szükségesnek tartanak a hiányosságok feltárását is a beszámolóban. Ilyen hiányosságként fogalmazta meg a honosítási eljárás lassú ügyintézését. Szerinte a gyorsabb ügymenethez biztosítani kellene a feltételeket. Kitért a csángómagyarok nehézségeire az állampolgársági ügyintézésben, és szomorú problémának nevezte, hogy szerbiai és ukrán példák alapján olykor magyarul nem tudók jutnak pénzért magyar állampolgársághoz.

Üdvözölte „A külhoni magyar óvodák éve” programot, amely szerinte akkor lehet teljesen sikeres, ha idén a kisiskolák éve programot is hasonló szakértelemmel vezénylik le. Hozzátette: örömmel fogadták a Máért és a Diaszpóra Tanács összehívását, de önkényesnek nevezte a résztvevő szervezetek kiválasztását. Bírálta a nemzeti jelentőségű intézmények kiválasztását is, szóvá téve, hogy az ellenzéknek javaslattételre sem volt lehetősége. A Jobbik tartózkodni fog a szavazásnál – jelezte.

A képviselői felszólalásokat *Csóti György* (Fidesz) kezdte, aki hangsúlyozta: a kormányváltás után hangsúlyossá vált a nemzetpolitikai tevékenység. Szerinte a jövőben az autonómiatörekvések támogatására kell fókuszálni, hogy segítsék az elszakított nemzetrészek önrendelkezési jogának kiteljesedését. A politikus kiemelten szölt az anyanyelv használatának jogáról is.

A független *Mile Lajos* kijelentette, az LMP egyetért a kormánynak a határon túliak támogatására irányuló törekvéseivel, de szerinte a jelentés a valóságot nem tükrözi. A képviselő bírálta a baloldalt, amelynek politikájában nem szerepel kiemelt helyen a nemzetpolitika, de a jobboldalt is, amely szerinte kisajátítja az ügyet. Kijelentette, hogy a határon túliaknak nyújtott támogatások elosztása nem kiegyensúlyozott, bizonyos szervezetek kiemelt elbánásban részesülnek. A jelentésből hiányolta a népességfogyással való szembenézést. Kijelentette, az LMP politikusai nem fogják támogatni a beszámolót.

Varga István (Fidesz) egyetértett azzal, hogy Trianon óta a népességfogyás tekintetében hatalmas veszteségeket szenvedett el a nemzet. Az autonómiát nevezte a magyarság megmaradását szolgáló egyetlen eszközznek. Üdvözölte a határon túli magyar egyetemek támogatását, de bírálta, hogy a Bolyai Egyetemet nem kapta vissza a magyarság.

Gaudi-Nagy Tamás (Jobbik) az autonómia biztosítása mellett érvelt felszólalásában, szerinte ez a magyar közösségek megmaradásának záloga és a kormánynak ehhez kell igazítania nemzetpolitikáját és sokkal határozottabban kell kiállnia az önrendelkezési törekvések mellett. Hangsúlyozta: az autonómia nem új igény, hanem öröktől fogva minden őshonos nemzeti közösséget megillető jogosultság. Véleménye szerint a székelyzászló-ügy jó lendületet adhat a székely autonómiatörekvésnek, illetve ezzel nyilvánvalóvá vált, hogy nem lehet folytatni a status quo fenntartását előtérbe helyező jószomszédsági politikát. Kitért arra is, hogy Magyarországnak feltételekkel szabadna csak támogatnia Szerbia uniós csatlakozását.

Varju László független képviselő a Demokratikus Koalíció nevében kijelentette: a kormány eddigi nemzetpolitikai intézkedései kifejezetten ártottak a határon túli magyaroknak. Úgy véli, hogy a határon túli politikai élet megosztására, illetve szavazatok importálására törekszenek a kormánypártok hatalmuk megerősítése érdekében. Hangsúlyozta, hogy a magyar államnak a határon túli magyarokkal szemben kötelessége, hogy külpolitikai eszközökkel lépjen fel a kisebbségi jogok elismeréséért, anyagi és szellemi erőforrásokkal támogassa a kisebbségi oktatást és kultúrát, valamint azoknak a politikai céljaik megvalósulását. A politikus finn, dán és dél-tiroli példákat sorolva arról is beszélt, hogy az ott élő kisebbségeket nem köti az anyaországhoz állampolgárság vagy kedvezményekre jogosító igazolvány, ez csak a Balkánon jellemző.

Véleménye szerint a kettős állampolgárság megosztja a külföldi magyarokat, hiszen a szlovákiai magyarok jó része is úgy gondolkodik, mint Bugár Béla, a Most-Híd párt elnöke: „magyar vagyok, ugyanakkor Szlovákia a hazám”.

Szili Katalin független képviselő úgy vélte, a parlament többsége nemzetben gondolkodik, hangsúlyozva, hogy a nemzetpolitikában szükséges az egység megteremtése. A gondolkodás fundamentumává „a róluk, velük, értük” mottót tenné a képviselő, aki a nemzetpolitika alanyainak meghallgatását szorgalmazta, melynek eszközeként Csóti György a KMKF (Kárpát-medencei Magyar Képviselők Fóruma) vagy a KMAT (Kárpát-medencei Magyar Autonómia Tanács) testületeket ajánlotta. Az önrendelkezési törekvések kapcsán Szili Katalin kiemelte: az európai döntéshozóknak is el kell gondolkodniuk azon, hogy segítik-e az autonómiatörekvéseket, hiszen tény: ahol autonóm közösségek élnek, azok az országok erősebbek, gazdaságilag is stabilabbak.

A Jobbik frakció képviselői, *Baráth Zsolt* és *Gaudi-Nagy Tamás* felháborodásukat fejezték ki a Beneš-dekrétumokkal kapcsolatos európai parlamenti petícióra adott szlovák válasz kapcsán, mely valótlan állításokat tartalmaz, ezért kérik a magyar diplomácia intézkedését a kérdésben. Továbbá szavá tették, hogy a délvidéki magyarellenos atrocitások nem megfelelő kezeléséért az anyaország határozott fellépésének hiánya okolható.

Szávay István a beszámoló vitájának utolsó felszólalójaként felhívta a figyelmet arra, hogy a 2013-as költségvetés forrásai csak 13-14 ezer fiatal külföldi osztálykirándulását teszik lehetővé, holott kb. 80-90 ezer fő a vonatkozó évfolyam létszáma. A politikus bírálta az MSZP-t, amiért rendezvényükre meghívták Victor Ponta román miniszterelnököt, miközben a székelység az autonómiaért küzd. Felszólalása végén hangsúlyozta: „legyen

közös felelősségünk, hogy a kampány minél kevésbé terhelje meg a külhoni magyar közösségeket, adott esetben az egymáshoz való viszonyukat vagy a belső viszonyukat és a Magyarországhoz való viszonyukat is”.

Az országgyűlési határozati javaslatához módosító javaslat nem érkezett, ezért részletes vitára nem kerül sor. A képviselők a következő plenáris ülésen az előterjesztés elfogadásáról szavaznak.

Volner János (Jobbik) írásbeli kérdése a belügyminiszterhez: **„Hányan kérelmeztek és hányan kapták meg eddig az egyes országokból az egyszerűsített honosítási eljárás keretében a magyar állampolgárságot?”** ([K/9933](#))

Dr. Navracsics Tibor - mint a téma szerinti feladatkörben illetékes miniszter - válaszában arról tájékoztatót, hogy a leadott honosítási kérelmek száma meghaladja a 360 ezret, az elbírált igénylések száma a 320 ezret. Az írásbeli válasz mellékletében országok szerint részletezve szerepel a 2011-ben és 2012-ben magyar állampolgárságot kérvényezők száma.

A táblázat megtekinthető [itt](#).

Baráth Zsolt (Jobbik) írásbeli kérdése a külügyminiszterhez: **„Milyen intézkedéseket tesz a Kormány az „újabb temerini fiúk” ügyében?”** ([K/10007](#))

A képviselő kritikát fogalmazott meg a magyar külpolitika szomszédos országokat érintő intézkedéseivel kapcsolatban. Véleménye szerint a környező országokban továbbra is gyakoriak a magyarelles megnyilvánulások, azonban a kormány nem elég határozottan lép fel a határon túli magyarok védelmében. Aggodalmát fejezte ki az elmúlt hónapokban egyre gyakoribb etnikai alapú támadások miatt a Délvidéken és hangsúlyozta, hogy a 2012. október 21-én Temerinben történt incidens alkalmával nem az elkövetőket, hanem a megtámadott 7 magyar fiataalt vették őrizetbe és a tapasztalatok azt mutatják, hogy egy „újabb temerini fiúk” esete bontakozik ki. Emellett kitért a tavaly novemberi Tomislav Nikolić szerb államfő és Áder János magyar köztársági elnök közötti szándéknyilatkozatra és sérelmezte a bocsánatkérés és főhajtás egyoldalúságát. A képviselő kérdése arra irányult, hogy milyen módon kívánja a kormány megoldani a Vajdaságban kialakult helyzetet.

Martonyi János külügyminiszter válaszában hangsúlyozta: a magyar külügy aggodalommal tekint a vajdasági magyarelles eseményekre, ezért az ott élő magyar közösségek helyzetének alakulására kiemelt figyelmet fordít. Pozitív előrelépésnek tekinti, hogy február 16-án Pásztor István, a Vajdasági Magyar Szövetség elnöke és Ivica Dačić szerb miniszterelnök megállapodott a leginkább érintett vajdasági települések közbiztonságának megerősítéséről és az események kivizsgálása felgyorsításának szükségességéről.

A külügyminiszter leszögezte, hogy a kormány elvárja a szerb hatóságok gyors és határozott fellépését az ügyek kivizsgálása, az elkövetők felelősségre vonása, a megelőzést szolgáló lépések megtétele tekintetében, továbbá az „újabb temerini fiúk” ügyében a pártatlan, előítéletektől és a kettős mérce alkalmazásától mentes eljárás biztosítását. Bízik benne, hogy a II. világháború magyar és szerb áldozatai előtti közös, magas szintű főhajtásról

született megállapodást, illetve a történelmi megbékélés folyamatát az ebben ellenérdekelt erők nem fogják magyarellenés cselekményekkel veszélyeztetni. Kiemelte: a magyar kormány és diplomácia a 2011-es szerb vagyonszármaztatási és kárpótlási törvény ügye kapcsán is bizonyította, hogy kész a legnagyobb határozottsággal fellépni a vajdasági magyarok érdekében.

Erdély

Március 10. a Székely Szabadság Napja

A Székely Nemzeti Tanács decemberben kezdeményezte, hogy március tizedikét, a Székely Vértanúk Emléknapját nyilvánítsák a székely szabadság napjává, emlékeztetve ezzel az 1854. március 10-én kivégzett székely vértanúkra. A Székelyföld autonómiájáért szervezett tüntetés jó alkalom lesz annak jelzésére, hogy nem fogadható el olyan közigazgatási átalakítás, amely ellentétes a székelység érdekeivel és akaratával, valamint Románia nemzetközi kötelezettségeivel.

A Székely Nemzeti Tanács, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács, az Erdélyi Magyar Néppárt és a Magyar Polgári Párt együttes felhívással fordulnak az érdeklődőkhöz: a tüntetésen részt vevők csakis székely zászlót vigyenek magukkal, semmiféle más jelképet ne, továbbá kerüljék a militaristának tűnő öltözetek, egyenruhák viselését, hogy senki ne magyarázhassa félre a tüntetés üzenetét, a tüntetők céljait. Közös indítanak buszokat a résztvevők számára. A négy szervezet sajnálatosnak tartja, hogy a szövetség felső vezetésének nyomására az RMDSZ szervezetten nem vesz részt a tüntetésen, amint azt *Kelemen Hunor* az RMDSZ döntéshozó testületének, a Szövetségi Képviselők Tanácsának hétfégi marosvásárhelyi ülését követően bejelentette. „Az RMDSZ nem lesz az SZNT, vagy az EMNP utánfutója. Ezt a tüntetést nem mi szervezzük, ezért nem veszünk részt” – jelentette ki az RMDSZ elnöke. Hozzátette, egy ilyen megmozdulás nem segíti, hanem rontja Székelyföld autonómiájának esélyeit. Ugyanakkor több RMDSZ-es politikus, például Tamás Sándor, a háromszéki (Kovászna) Megyei Tanács elnöke, Antal Árpád, Sepsiszentgyörgy polgármestere is jelen lesz a rendezvényen. Velük tart a legtöbb háromszéki RMDSZ-es választott képviselő is, és sokan tesznek így Hargita megyéből is.

Izsák Balázs, a Székely Nemzeti Tanács elnöke, az autonómiatüntetés kezdeményezője felhívásban figyelmeztetett, hogy a tüntetésnek sokszínűségében is egységesen kell megjelenítenie a székelység igényét az önrendelkezésre, egységesen kell kifejeznie tiltakozását a székelység érdekei ellenében kidolgozott, akaratát mellőző közigazgatási átalakítási terv ellen. Az SZNT a jó mozgósítás egyik előfeltételének tartja, hogy a felek tegyék félre a vitákat, és legalább március 15-ig a politikai ellenfelek között is béke legyen Székelyföldön. „Két hétig senki ne nyisson vitát, ne támadjon, ne minősítsen, ne bíráljon. Aki úgy érzi, hogy méltánytalan támadás érte, halassza el a válaszadást! Ha ezt lelkiismerete semmiképp nem engedi, akkor szóljon mértéktartóan, indulat nélkül, és törekedjen arra, hogy senkit ne bántson meg” - áll az SZNT-elnök felhívásában. „Területi autonómiát akarunk. Azt is akarjuk, hogy Székelyföld önálló közigazgatási egységgé váljon, és megkérdezésünk nélkül, akaratunk ellenére ne hozzanak mások

döntést a mi jövőnkéről” - fogalmazta meg a március 10-i marosvásárhelyi autonómiatüntetés legfontosabb céljait Izsák Balázs.

Az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) szerint az autonómia évévé nyilvánított 2013-as évnak és a március 10-re meghirdetett Székely Szabadság Napjának arra kell figyelmeztetnie a román döntéshozókat, hogy autonómia nélkül nem lesz társadalmi béke a többség és a kisebbség között Romániában. *Toró T. Tibor*, az EMNP elnöke szerdai marosvásárhelyi sajtótájékoztatóján elmondta, az EMNP nem tüntetésként, hanem az autonómia ügye melletti kiállásként, afféle ünnepként tekint a Székely Szabadság Napjára. Az EMNP elnöke fontosnak tartotta, hogy „több szólamban”, de „a szólamok harmóniájával” kérje az erdélyi magyar közösség az autonómiát. Példaként a katalán nép milliós tömegeket megmozdító demonstrációit említette. Megjegyezte, a katalánok azért akarnak ma már függetlenséget, mert Madrid nem oldotta meg időben a gondjaikat. *Toró T. Tibor* hangsúlyozta, a katalán elszakadási törekvésektől eltérően az erdélyi magyarok a román állam keretei között keresik a megoldást a gondjaikra.

Toró „szemforgatónak” tartja, hogy az RMDSZ egyes politikusai az autonómia kérdésében elutasítják a részvételi demokráciát. 2009-ben azonban – amikor a kormányból ideiglenesen kikerült RMDSZ egyes tisztségviselőinek az állását kellett megvédeni – maguk is utcára szólították a közösséget.

Március 10-én Budapesten, Románia nagykövetségének épülete előtt kerül sor szolidaritási akcióra a Székelyföldért Társaság szervezésében.

A marosvásárhelyi autonómiatüntetés napján Münchenben is demonstrációt tartanak Székelyföld önrendelkezéséért. A Hunnia Baráti Kör felhívása szerint Münchenben a Bülow utcában, a román nagykövetséggel szemben tüntetnek.

A marosvásárhelyi Székely Szabadság Napja Facebook-oldalára érkezett jelzések szerint szimpátiatüntetésre készülnek Bécsben a Szent István-templom előtt, Londonban a román nagykövetség előtt és az Egyesült Államokban is.

A zászló-ügy után jön a magyar nyelv ügye

Csíkszereda főterén egy nagyméretű székely zászló ünnepélyes felvonásakor *Ráduly Róbert* polgármester hétfőn kijelentette: a magyar nyelv ismerete kötelező Csíkszeredában, nem diszkrimináció. Hozzátette: a prefektustól a román rádiók és televíziók tudósítóiig mindenkinek ismernie kell a magyart, aki a székelyek adójából él. A polgármester az Országos Diszkrimináció-ellenes Tanács hétfőn közölt határozatára reagált ekképpen, amelyben a testület megbírságolta amiatt, hogy a magyar nyelv ismeretét is feltételül szabta a városi főépítési állás betöltésére kiírt versenyvizsgán.

A polgármester kijelentésére *Crin Antonescu*, a szenátus elnöke kedden sajtótájékoztatón reagált. Álláspontja szerint abszurd lenne, ha köteleznék a román állampolgárokat arra, hogy megtanuljanak egy olyan nyelvet, amely nem hivatalos nyelve a román államnak. Romániában az egyedüli hivatalos nyelv a román, ezért ezt a nyelvet kell kötelezően ismernie mindenkinek. *Antonescu* Katalóniát említette példaként, ahol - mint mondta - hivatalos nyelv ugyan a katalán, de azt nem kell kötelező módon ismernie minden

állampolgárnak. A szenátus elnöke szerint a hétköznapokban sokkal egyszerűbbek a dolgok, Romániában mindenki ismeri a román nyelvet olyan szinten legalább, hogy hivatalos helyen boldoguljon. Emellett nagyon helyes, hogy minden magyar ismeri az anyanyelvét, de a románok közül is sokan jól vagy kevésbé jól tudnak magyarul.

Mircea Dusa védelmi miniszter „példátlan pofátlanságnak” nevezte a polgármester kijelentését, ami szerinte Hitler korát idézi. A képviselő az Országos Diszkriminációellenes Tanács kemény fellépését sürgette. Emlékeztetett arra, hogy nem ez az első eset, amikor a polgármester hasonló kijelentéseket tesz. Szerinte az efféle „gyalázkodások” egymás ellen uszítják a románokat és a magyarokat a megyében.

A székelyföldi származású miniszter - aki egyben Hargita megyei parlamenti képviselő is - kijelentette: a napokban Csíkszeredába utazik, hogy ellenőrizze, megszólalhat-e még románul, és kell-e útlevelet felmutatnia. „Egy normális országban a hasonló kijelentések elfogadhatatlanok, Ráduly Róbertnek pedig jobb lenne, ha a közigazgatással foglalkozna” - mondta.

Ráduly Róbert kijelentésére *Adrian Jean Andrei*, Hargita megye prefektusa is reagált. A prefektus az általa vezetett intézmény keddi ülésén magyarul is megszólalt, jelezvén, hogy mind írásban, mind szóban használja a Hargita megyei többség anyanyelvét.

Felvidék

Robert Fico: Szlovákia a szlovákoké

A szlovák kormányfő február 26-án, a *Matica slovenská*² alapításának 150. évfordulója alkalmából elmondott beszédében szokatlanul szélsőséges, kisebbségellenes hangnemet ütött meg.

A Felvidéken élő nemzetiségek és etnikai csoportok és a Fico-kormányzat között közel sem nevezhető kiegyensúlyozottnak a viszony, így a Túrócszentmártonban elhangzott szerdai beszéd is komoly visszhangot váltott ki.

Robert Fico a *Matica* és a hazafiság gondolatának méltatása mellett intézett kirohanást a Szlovákiában élő kisebbségekkel szemben. Elmondta, azt kéri tőlük, hogy hagyják abba a kisebbségi jogokkal való zsarolást, „legyen az roma, etnikai, vagy világnézeti kisebbség”. Kifejtette, tőlük „leginkább követelőzést és kinyújtott kezeket látni”, ugyanakkor semmilyen állam iránti kötelességet nem vállalnak. Elmondása szerint ennek meg kell változnia, hiszen a független Szlovákiát „elsősorban nem a kisebbségek számára alapítottuk, akármennyire is tiszteljük őket, hanem főleg a szlovák államalkotó nemzet számára”. A szlovák kormányfő kijelentette, hogy „az állam nemzeti, a társadalom pedig polgári” és különösnek nevezte, „ahogy mindenhol szándékosan a kisebbségek problémáit helyezik előtérbe, a többségi államalkotó nemzet rovására a kisebbségek problémáit emelik ki”.

Bár a miniszterelnök főként a romáknak címezte beszédét, az széles körben nagy felháborodást váltott ki. A Magyar Közösség Pártja (MKP) és a Most-Híd

² Az 1863-ban alapított *Matica slovenská* a szlovák kultúra és hagyományok ápolására létrejött szervezet, amely fontos állomása a szlovák nemzettudat kialakulásának.

szinte azonnal reagált az elhangzottakra. *Berényi József*, az MKP elnöke elmondta, hogy „Robert Fico a nemzetállam-építés teljes felvállalásával ismét rámutatott, hol is látja a kisebbségek helyét Szlovákiában”, akik csupán a megtúrt kategóriába tartozhatnak a szlovák nemzet mellett, amely „az állam birtokosa”. A Most-Híd közleményben ítélte el a kormányfő kijelentéseit, amelyek a párt álláspontja szerint elfogadhatatlanok egy demokratikus ország miniszterelnökétől. Nyilatkozatukban leszögezik, hogy a „Szlovák Köztársaságot a polgárok számára alapították, és minden polgárnak helye van benne, akár a többségi nemzethez, akár valamely kisebbséghez tartozik”. *Rudolf Chmel* (Most-Híd), az egykori kisebbségügyi miniszterelnök-helyettes, a szlovák parlament emberi jogi és kisebbségügyi bizottságának elnöke is bírálta az elhangzott beszédet. Mindkét párt kiemelte, hogy Robert Fico azon szándéka érhető tetten e kirekesztő megnyilvánulásban, hogy elterelje a figyelmet a gazdaságot sújtó gondokról, a munkanélküliségről, a szociális helyzetről, vagy éppen az egészségügy állapotáról. A civil szervezeteket tömörítő Szlovákiai Magyarok Kerekasztala ugyancsak közleményben³ ítélte el a miniszterelnök által elmondottakat.

A felvidéki magyar európai parlamenti képviselők sem hagyták szó nélkül az esetet. *Bauer Edit* és *Mészáros Alajos* (MKP/EPP) nyilatkozatukban leszögezik, hogy „az európai jogrend a polgárok egyenlőségére épül, és tiltja a hátrányos megkülönböztetést”. Rámutatnak arra az ellentmondásra, hogy míg egyrészt számon kéri az állam iránti lojalitást a szlovák kormány feje, másrészt ugyanaz a kormány megfosztja az állampolgárságuktól a kettős állampolgárokat, holott azok „foggal-körömmel ragaszkodnak a szülőföldjükhöz, amely történetesen Szlovákia, és a szlovák állampolgárságukhoz”. Az Európai Néppárt (EPP) frakcióvezetője, *Joseph Daul* is csatlakozott a kritikusokhoz. Megfogalmazása szerint élesen elítéli Robert Fico „kisebbségekre vonatkozó nacionalista szemléletét, legyen szó akár a nemzeti, akár a vallási kisebbségekről”, amelyhez hasonló gondolatoknak Európában nem lehet tere.

A szlovák kormány részéről *Miroslav Lajčák* reagált elsőként a fejleményekre. Kijelentette, nem a szavakat, hanem inkább azt kell nézni és értékelni, mit tesz a kormány a kisebbségpolitika terén. Ezt a kormányprogram, valamint a kormány mellett működő illetékes tanács határozza meg elsősorban és elmondta, nem áll szándékukban változtatni az eddig megvalósított kisebbségpolitikájukon.

Közeledő álláspontok?

2013. február 26-án a Magyar Közösség Pártja (MKP) és a Most-Híd honlapján is megjelent a hír: megegyezés született a Besztercebányai kerületben⁴ a megyei választásokat illetően.

A Most-Híd Országos Tanácsának február 16-i határozata alapján még úgy tűnt, az MKP-val végképp megszakadt a koalíciós egyeztetés és a vegyes párt más partnerek (elsősorban a Népi Platform) felé kíván közelíteni. Mivel a

³ <http://www.kerekasztal.org/2013/02/a-kisebbssegek-nem-zsarolnak-az-oket-megilletto-jogokat-kerik/>

⁴ A magyarországi megyékhez hasonló méretű és lakosságú, 1996-ban megrajzolt közigazgatási egység. Nem követi a történelmi megyehatárokat.

„hidasok” nem szándékoztak járási szintű tárgyalásokat folytatni, az MKP viszont a szubszidiaritás elvét követve a helyi szervezetek hatáskörébe utalta volna a megegyezést, patthelyzet látszott kialakulni. Éppen ezért hatottak meglepetésként a pártok február 26-i közleményei, amelyek a beszercebányai együttműködési megállapodás aláírásáról szóltak.

Az egyezés a következő pontokat tartalmazza: „a Losonci járásban 5 lehetséges helyre az MKP 3 jelöltet, a Most-Híd szintén 3 jelöltet állít, a Rimaszombati járásban 6 lehetséges helyre az MKP és a Most-Híd 4-4 jelöltet, a Nagyrőcei járásban 3 lehetséges helyre az MKP és a Most-Híd 1-1 jelöltet, a Nagykürtösi járásban 3 lehetséges helyre mindkét párt 1-1 jelöltet állít”. Továbbá megegyeztek a felek, hogy nem fognak egymás ellen negatív kampányt folytatni, valamint hogy a jelöltek személye a pártok belső ügye. A nem teljes listák, illetve a feltehetőleg nyugalmasabb felkészülési időszak kedvező hatással lehet a magyarok szavazási hajlandóságára és a pártok választási esélyeire.

A Beszercebányai kerület az első megyei szintű egység, ahol megegyezésre jutott a két párt. A Felvidéken további három kerületben, a Nagyszombati, a Nyitrai és a Kassai kerületben él számottevő magyar lakosság, így e helyeken is elképzelhető kompromisszum a magyar szavazatokért küzdő MKP és Most-Híd között.

Délvidék

Csorba Béla a VMDP új elnöke

A Vajdasági Magyar Demokrata Párt tisztújító kongresszusát február 23-án tartották Óbecsén. A párt eddigi elnöke, *Ágoston András* 1997-es megalakulása óta volt a párt vezetője, legutóbb 2008-ban választották meg négy évre. 2012 decemberében azonban bejelentette, hogy visszavonul az aktív politizálástól.

A 154 küldött közül a zárt ajtók mögött tartott szavazáson 138-an támogatták az elnöki tisztségért egyedülként induló *Csorba Béla* temerini író, néprajzkutatót, a párt körzeti szervezetének eddigi elnökét. A párt alelnökeivé *Gusztony Andrást* és *Kovács Lászlót* választották meg, továbbá a húsz választmányi tagról is voksoltak.

Csorba Béla szerint a kongresszusi felszólalások egyértelműen azt jelzik: a pártnak az eddigi irányvonalat kell folytatnia, és bízna abban, hogy át tudják majd hidalni a jelenlegi szervezési problémákat és a párt nehéz anyagi helyzetét.

„Bár a vajdasági magyar politikai színtéren ellenzékben politizálunk, mi továbbra is kitartunk a határon túli közösségek számára létkérdést jelentő autonómia-követeléseink mellett. A kisebbségpolitika terén karakánabb fellépésre van szükség” – jelentette ki az új pártelnök.

Forrás: Vajdaság Ma, Pannon RTV

A vajdasági magyarverések kivizsgálását kérik Kárpát-medencei ifjúsági szervezetek

Közös nyilatkozatban fejezték ki szolidaritásukat a délvidéki magyarverések áldozataival, és a jogsértések kivizsgálását kérik Kárpát-medencei ifjúsági szervezetek.

Mélységes aggodalomra ad okot az utóbbi időben a szerbiai kisebbségek elleni indokolatlan, agresszív fellépés – olvasható a dokumentumban, amelyet *Ágh Péter*, a Fidelitas, a Fidesz ifjúsági társszervezetének elnöke, juttatott el az MTI-hez.

Az aláírók hangsúlyozzák, hogy egy EU-tagjelölt országban megengedhetetlen az emberi jogok semmibevétele. Ezért arra kérik az illetékes hatóságokat, hogy az európai integráció szellemének ártó, a magyar etnikumú polgárokkal szembeni diszkriminatív bánásmódot azonnal számolják fel, a vajdasági magyarok ellen elkövetett jogsértéseket haladéktalanul vizsgálják ki.

„Kérjük továbbá Európa valamennyi nemzetét és a szerb társadalmat, tanúsítsanak szolidaritást az anyanyelvük használata és etnikumuk miatt jogsértéseknek kitett, bántalmazott kisebbségek iránt, s ítélik el a szélsőséges atrocitásokat” - zárták a nyilatkozatot.

A nyilatkozatot a Horvátországi Magyarok Ifjúsági Közössége, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség, a felvidéki Magyar Ifjúsági Közösség és a Via Nova ICS, az erdélyi Magyar Ifjúsági Tanács, a Vajdasági Magyar Szövetség Ifjúsági Fórum, valamint a Vajdasági Magyarok Demokratikus Közössége is aláírta. (MTI)

A vajdasági Magyar Nemzeti Tanács ülésén is fő téma volt a közbiztonság

A Magyar Nemzeti Tanács (MNT) tagjai az MNT 30. rendes ülésén a magyar nemzeti közösség tagjait ért támadások, illetve a közbiztonság romlásának ügyére vonatkozólag fogadtak el ajánlást.

Az utóbbi hetek óbecsei, temerini és szabadkai erőszakos bűnesetei, amelyek sértettjei magyarok voltak, bizonytalanságot és félelmet keltenek a polgároknak. Ezeket a jelenségeket széles társadalmi összefogással és közös erőfeszítéssel lehet csak megfékezni – hangzott el az ülésen. A közvélemény gyakran nem minden alap nélkül úgy érzi, az állami szervek a sértett és a gyanúsított nemzetisége alapján járnak el az ügyekben. A most elfogadott ajánlást az MNT-ben működő mind az öt párt egyhangúlag támogatta, amelyet a szerb kormány elnökének, alelnökének, valamint az igazságügyi és államigazgatási miniszternek is eljuttatnak – mondta *Korhecz Tamás* elnök.

Az ülésen egyebek mellett elfogadtak egy az aracsi pusztatemplom megőrzésére és újjáépítésére vonatkozó ajánlatot is. A tervek szerint nemzetközi konferenciát szerveznek, amelynek témája az aracsi pusztatemplom infrastruktúrájának védelme, illetve egy látogatói központ létesítése lesz.

Kárpátalja

Tisztújítás az UMDP-nél

Péter Csaba személyében 2013. február 8-ától új elnöke van az Ukrajnai Magyar Demokrata Pártnak (UMDP).

Az UMDP az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) mellett működő párt, így téve az UMDSZ számára formailag lehetővé a választásokon való indulást. E formáció új elnöke lett tehát Péter Csaba megyei képviselő és beregszászi vállalkozó, de a vezetéváltás tényéről nem szivárgott ki sok információ.

Gajdos István az UMDSZ elnöke, a Régiók Pártja parlamenti képviselője és az UMDP leköszönt alelnöke ugyan kifejezte gratulációját az új elnöknek, ám olyan alapvető kérdésekre sem derült fény, mint hogy kik lettek a párt új alelnökei. Egyes hírek szerint a változtatásra azért volt szükség, mert Gajdos Istvánnak nem engedte meg a Régiók Pártja, hogy más pártban vállaljon szerepet, ezért távoznia kellett az UMDP alelnökségből. Jelen állás szerint elképzelhető, hogy a Régiók Pártja listáján való mandátumszerzés miatt Gajdos az általa alapított pártnak még tagja sem lehet. Ezt támasztja alá, hogy Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa honlapján a magyar képviselőről az az adat olvasható, mely szerint nem tagja egyetlen bejegyzett politikai pártnak sem.

Pénzért kínált honosítás

Az egyszerűsített honosítás, azaz a magyar állampolgárság megszerzése körül továbbra sincs nyugalom. Előző számunkban adtunk hírt az eljárást kísérő állítólagos visszaélésekről (lásd: Nemzetpolitikai Tükör II. évfolyam 3. szám), időközben pedig a kárpátaljai rendőrség munkatársai már egy feltételezett tettes nyomára is akadtak.

A nyomozók a kárpátaljai Megyei Állami Levéltár igazgatóját tetten érték és őrizetbe vették, aki a tájékoztatás szerint 1000 eurót követelt és vett át annak fejében, hogy egy arra illetéktelen személy felmenőjének nevére hamis kárpátaljai születési anyakönyvi kivonatot állítson ki.

Muravidék

A szlovén kormány bukása

A *Janez Janša* vezette szlovén jobbközép kormány belebukott az ország politikai elitjét január óta átható korrupciós botránysorozatba. A február 27-i bizalmi szavazás eredménye nem hozott nagy meglepetést, hiszen a szlovén kormány támogatottsága az utóbbi időben erősen meggyengült, és több kisebb párt is elhagyta a koalíciót.

A parlament 55-33 arányban vonta meg a bizalmat *Janez Janša* konzervatív kormányától és egyben támogatta a legnagyobb baloldali ellenzéki liberális Pozitív Szlovénia Párt (PS) által benyújtott konstruktív bizalmatlansági indítványt. A PS által megjelölt miniszterelnök-jelölt *Alenka Bratušek*, a párt ideiglenes elnöke, aki a független Szlovénia első női miniszterelnöke lehet.

A szavazásban az ellenzéki kezdeményezést a korábban a Janša-vezette koalícióban lévő pártok is támogatták (a három párt január-február folyamán vált ki a kormányból). Janša az új kormány felállításáig ügyvezető kormányt irányít, a törvényi rendelkezések szerint Bratušeknek 30 nap áll rendelkezésre, hogy megnevezze kormánya tagjait.

Göncz László, a szlovéniai magyarság parlamenti képviselője a szavazás előtt kételyekkel szemlélte a formálódni látszó új koalíció működőképességének esélyeit, valamint felhívta a figyelmet, hogy „nemzetiségi szempontból a Janša-kormány szavát álló volt, valamennyi ígéretét teljesítette, vagy legalábbis korrekt módon megkezdte a megbeszéltek rendezését (például az általános nemzetiségi törvény megalkotása terén). Az adott helyzetben a nemzetiségi képviselő, aki pártpolitikai és ideológiai szempontból nem elkötelezett, nem tehet egyebet, mint hogy hű marad többször hangoztatott alapelveihez. Ezek szerint azt a kormányt/jelöltet támogatja, amely/aki eleget tesz az őshonos nemzeti közösségek legfontosabb megmaradási és fejlődési követeléseinek, valamint legalább 46 országgyűlési képviselő szavazatát bírja a nemzetiségi képviselők szavazatai nélkül.” – [írta](#) a szavazás előtt a szlovéniai magyarok hetilapjában.

Ausztria

Kevesebb kétnyelvű tanár lesz Burgenlandban

Nehéz idők várnak az általános iskolák és új középiskolák kétnyelvű osztályaira, diákjaira és tanáira Burgenlandban. A tartományi kormány és a tartományi iskolatanács a kétnyelvű osztályok maximális diáklétszámát tervezi megemelni azzal a céllal, hogy kevesebb tanárra legyen szükség a közeljövőben.

A Burgenlandi Magyar Kultúregyesület és a Horvát Kultúregyesület elítéli a tartományi kormány terveit, mert attól félnek, hogy a szűkítés következményei károsak a burgenlandi népcsoportok fejlődésére és a népcsoport nyelvek fennmaradására.

Egynyelvű iskolákban maximálisan 25 diák járhat egy osztályba, míg a kétnyelvű tanításon osztályonként 18 diák vehet részt tekintettel arra, hogy a kétnyelvű tanítás nehezebb feladat.

Az aktuális tervek szerint a kétnyelvű osztályokban a diáklétszámot 20 főre akarják emelni. Ez egy visszatérést jelentene az 1994-ben tartományunkban elhatározott kisebbségi iskolatörvényhez.

Az új szabályozás már a következő tanévben életbe léphet, mondta *Resch Gerhard*, a Tartományi Iskolatanács elnöke. „Senki nem akar a népcsoport- és kisebbségi osztályoktól valamit elvenni, főleg nem azt, amit a törvény biztosított számukra. Az igaz, hogy minden területen takarékoskodni szeretnénk, hogy ezzel fejlesszük a burgenlandi diákok tanulási körülményeit,” vélte Resch.

A Tartományi Iskolatanács információi szerint az új szabály mintegy 18 tanári állás költségeinek megtakarítását eredményezné a következő tanévben.

Az Osztrák Szociáldemokrata Párt (SPÖ) és az Osztrák Néppárt (ÖVP) közötti tárgyalásokon dől el, hogy milyen körülmények között folyik majd a többnyelvű oktatás a jövőben.

Forrás: <http://volksgruppen.orf.at/magyarok/aktualis/stories/178848/>

A HÉT TÉMÁJA

A magyar és a szlovák parlament külügyi bizottságainak találkozója

Két és fél év szünet után⁵ 2013. február 26-án tanácskoztak ismét az Országgyűlés és a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa külügyekkel foglalkozó bizottságai. Az eseményre ezúttal Budapesten, a Parlamentben került sor.

A *Balla Mihály* (Fidesz) vezette Külügyi bizottság és a *František Šebej* (Most-Híd) által elnökölt Külügyi bizottság kedden délelőtt zárt ülésen egyeztetett a két országot érintő aktuális kérdésekről. A kétórás zárt megbeszélést délután a találkozó nyilvános szakasza követte, amelyen döntően a magyar-szlovák határon átnyúló együttműködés fejleményeit vitatták meg a résztvevők. Előadást tartott *dr. Szabó Erika* államtitkár, a határon átívelő együttműködést szolgáló magyar-szlovák kormányközi vegyes bizottság társelnöke, *dr. Zöld-Nagy Viktória* helyettes államtitkár, valamint *Magyar Levente*, a Miniszterelnökség külügyi helyettes államtitkára.

Az ülést követő sajtótájékoztatón a két bizottsági elnök kiemelte, hogy az együttműködést erősítő témák mellett a legkényesebb kérdésekről is baráti légkörben tudtak tárgyalni. A kettős állampolgárság ügyére kitérve František Šebej kedvezőnek értékelte, hogy a két ország illetékes minisztériumainak szakemberei megkezdték az egyeztetést, de hozzátette, fontos, hogy végül meg is találják a kompromisszumos megoldást. Jelenleg lényeges felfogásbeli különbség érezhető Szlovákia és Magyarország között. Míg ők úgy vélik, az állampolgárság alapja a konkrét kapcsolat az adott állammal (pl. lakóhely, munkahely stb.), addig számunkra az érzelmi kötődés a jelentősebb elem. A szlovák politikus megjegyezte, az állampolgársági törvényük módosítása leginkább nem a magyarokat sújtotta, hiszen többnyire nem a magyar állampolgárság felvétele jelentette a szlovák elvesztésének okát. Fontos viszont, hogy képesek voltak beszélni az ügyről, ami ugyan nem jelenti azt, hogy azonnal várható a megoldás, de jelentős lépésnek számít. Balla Mihály is kiemelte, hogy biztató jel, hogy a két külügyminiszter szakértői szinten egyeztet a kettős állampolgárság kérdéséről, a párbeszéd folytatásával pedig tovább tudunk haladni a megoldás irányába.

A szlovák bizottsági elnök a Beneš-dekrétumokkal kapcsolatban kérdésre válaszolva is kifejtette álláspontját. Elmondta, e kérdés hosszú ideje zavarja a két ország viszonyát, egy olyan emocionális trauma, amelyet a történelem hagyott ránk. Mint mondta, tisztában vannak azzal, hogy a dekrétumok része a kollektív bűnösség, vagy másképp fogalmazva, a kollektív felelősség elve, amit a demokratikus világ keretei között megengedhetetlennek tart. A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa sokat idézett 2007-es határozatában ezt ki is nyilvánították a képviselők. Meglátása szerint meg kell várunk, egyáltalán mi lesz a petíciós ügy sorsa, hiszen az Európai Bizottság egy ízben

⁵ 2011 júniusában az Országgyűlés halasztást kért a szlovák féltől az összehívott budapesti ülés megtartására, miután 2011 májusában a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa az Alaptörvénnyel kapcsolatban olyan határozatot hozott, hogy annak állítólagos extraterritoriális hatását nem ismeri el.

már a szlovák félnek kedvező döntést hozott, arra hivatkozva, hogy a dekrétumok korunkban már nem járnak joghatással. A Szlovák Köztársaság álláspontja egyértelmű: kizárt, hogy visszamenőlegesen orvosolják a dekrétumok jogkövetkezményeit. Ehhez František Šebej hozzáfűzte az ügyről alkotott személyes véleményét. Kifejtette, helyénvalónak tartaná, ha kölcsönösen tisztáznánk az előző generációk által okozott sérelmeket. Szerinte az emocionális megbékélés zárhatná le a két ország közti vitákat. Ezt a gesztust pedig a legfőbb képviselőktől várná el a szlovák politikus, a parlamentek együttműködése által kísérve.

Zárásul elmondta, nem hallott *Robert Fico* aznapi, a *Matica slovenská* ünnepségén elmondott, kisebbségellenes beszédéről, ugyanakkor nem is azt a pártot képviseli, mint a kormányfő (Smer-SD), hanem az etnikailag vegyes párt (Most-Híd) delegáltja. Leszögezte, hogy ugyan ő maga szlovák nemzetiségű, ám nem gondolja, hogy például a magyar közösség nem államalkotó tényező Szlovákiában.

A külgügyi bizottságok február 26-i találkozója illeszkedik az elmúlt időszak magyar-szlovák egyeztetései sorába. A tárgyalófelek hasznosnak értékelték a megbeszélést. A korábbi évek feszült hangulatú vitáihoz képest előrelépést jelentett az oldott légkörű eszmecsere és a kényesebb kérdések higgadt megvitatása. Šebej bizottsági elnök Benes-dekrétumokkal kapcsolatos nyilatkozata az első olyan hivatalos szlovák megnyilatkozás, jelzi azt, hogy a cseh miniszterelnök minapi nyilatkozata, amelyben sajnálkozott az elüldözött németek sorsa felett, hatással lehet a szlovák politikumra.

A szlovák nyelvű sajtó – talán éppen a Šebej-nyilatkozat miatt – egy sort sem írt a két bizottság együttes üléséről.

KITEKINTŐ A KÖVETKEZŐ KÉT HÉTRE*2013. március 1 – március 14.**Március 6. 17:00***Egyházak Alsó-Baranyában és Szlavóniában** – Dr. Lábadi Károly
egyházttörténeti monográfiájának bemutatója*Helyszín:* Németajkú Református Gyülekezet temploma, Budapest V., Hold
utca 18-20.

*Március 9. 18:00***Szentmise Esterházy János emlékére***Helyszín:* Budavári Nagybaldogasszony templom

*Március 10. 10:00***Koszorúzási ünnepség az Esterházy-emléktáblánál***Helyszín:* Budapest, V. Szép u. 3.

*Március 10. 11:00***Esterházy János Emlékünnepség***Helyszín:* ELTE Díszterem, Budapest, VIII. Múzeum krt. 4/a

Az ünnepséget állófogadás követi